



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КАФЕДРА ВЕТЕРИНАРНОЇ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ



**МАТЕРІАЛИ**  
Всеукраїнської  
науково-практичної конференції  
з міжнародною участю  
«Інновації у розведенні, селекції,  
профілактиці  
хвороб бджіл та апітерапії»



28 березня 2026 р.  
м. ЖИТОМИР

УДК 638.1:636.082:636.09:615.89

Інновації у розведенні, селекції, профілактиці хвороб бджіл та апітерапії: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 березня 2026 року, м. Житомир: Поліський національний університет, 2026. 86 с.

### **Редакційна колегія**

#### **Голова**

Галатюк О. Є. доктор вет. наук, професор

#### **Члени колегії**

Ревунець А. С. в.о. декана факультету ветеринарної медицини та тваринництва

Фещенко Д. В. кандидат вет. наук, доцент

Лігоміна І. П. кандидат вет. наук, доцент

Лісогурська О. В. кандидат с.-г. наук, доцент

#### **Рецензенти**

Довгій Ю. Ю. доктор вет. наук, професор Поліського національного університету

Корнієнко А. Є. доктор вет. наук, професор, головний науковий співробітник Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та вет.-сан. експертизи

Войналович М.В. кандидат с.-г. наук, доцент Національного університету біоресурсів і природокористування України

#### **Редакторська група**

Галатюк О. Є., Бегас В. А., Фурман С. В.

#### **Рекомендовано до друку:**

Науково-технічною радою Науково-інноваційного інституту тваринництва та ветеринарії

(протокол № 9 від 23 квітня 2026 р.)

Вченої радою Поліського національного університету

(протокол № 9 від 29 квітня 2026 р.)

В збірнику висвітлені результати вітчизняних і закордонних наукових досліджень з актуальних питань бджільництва та апітерапії, які становлять інтерес для науковців, освітян і широкого кола практикуючих спеціалістів.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори.

© Поліський національний університет, 2026

# АПІТЕРАПЕВТИЧНІ ІННОВАЦІЇ У ПРОФІЛАКТИЦІ ГІПЕРХОЛЕСТЕРИНЕМІЇ: РОЛЬ СПИРТОВОГО ЕКСТРАКТУ ВОСКОВОЇ МОЛІ

**Лігоміна І. П.** – к. вет. н., доцент

*Поліський національний університет, м. Житомир*

**Соловйова А. М.** – к. вет. н., доцент

*Білоцерківський національний аграрний університет*

**Актуальність проблеми.** Гіперхолестеринемія є однією з ключових проблем сучасної медицини та ветеринарії, оскільки високий рівень холестерину в крові підвищує ризик розвитку серцево-судинних захворювань, атеросклерозу та порушень метаболічного профілю. У сучасних умовах значної захворюваності пошук ефективних та безпечних засобів профілактики набуває особливої актуальності. Одним із перспективних напрямів є використання продуктів бджільництва в апітерапії, серед яких особливу увагу привертає спиртовий екстракт воскової молі. Цей продукт містить багатий комплекс біологічно активних сполук – пептиди, ферменти, стероїдні компоненти, ненасичені жирні кислоти, а також мікроелементи, які синергійно впливають на нормалізацію ліпідного обміну, підтримку антиоксидантної системи організму та зниження запальних процесів.

**Метою роботи** є оцінка ефективності застосування спиртового екстракту воскової молі у профілактиці гіперхолестеринемії, його впливу на ліпідний обмін, антиоксидантний захист організму і функціональний стан печінки та визначення практичних перспектив застосування у апітерапії людини та тварин, що дозволяє отримати цілісне уявлення про його фармакологічну та оздоровчу дію.

**Результати досліджень.** Проведені дослідження підтверджують, що спиртовий екстракт воскової молі здатний істотно нормалізувати ліпідний обмін. Його регулярне застосування сприяє зниженню загального

холестерину на 15–20 %, тригліцеридів – на 10–15 %, при цьому спостерігається підвищення рівня «корисного» холестерину на 5–10 %. Ефекти проявляються вже через перші 2–3 тижні і зберігаються при тривалому використанні. Паралельно екстракт здатний стимулювати антиоксидантні механізми організму та підтримуючи функціональний стан печінки. В експериментах на тваринах спостерігалось поліпшення обміну ліпідів, підвищення загальної активності ферментативних систем печінки, серцево-судинної системи, яке супроводжувалося зростанням продуктивності та загальної стійкості організму.

Крім прямого впливу на ліпідний профіль, спиртовий екстракт воскової молі сприяє зниженню запальних процесів, стимулює роботу імунної системи та підтримує енергетичний обмін. У досліджах на лабораторних тваринах та експериментальних моделях спостерігалось підвищення активності Т- і В-лімфоцитів, зменшення рівня запальних цитокінів і покращення метаболічної гомеостази. Позитивні результати отримані також при застосуванні екстракту у годівлі сільськогосподарських тварин – свиней, великої рогатої худоба та птиці відбулося збільшення живої маси тіла. Досвід показує, що використання спиртового екстракту воскової молі як добавки до корму сприяє зменшенню застосування синтетичних лікарських засобів і є важливим аспектом у стратегії комплексного оздоровлення та превентивних заходів.

Таким чином, регулярне включення спиртового екстракту воскової молі у раціон людини та годівлю тварин забезпечує комплексний оздоровчий ефект. Він сприяє нормалізації ліпідного профілю, знижує ризик розвитку серцево-судинних захворювань, підтримує антиоксидантний захист організму, зміцнює імунну систему та сприяє поліпшенню загального фізіологічного стану. Екстракт є перспективним засобом як для апітерапевтичних програм, так і для ветерина-

рних стратегій оздоровлення, відповідаючи принципу інтегрованого підходу «Єдине здоров'я», коли здоров'я людини, тварин і навколишнього середовища розглядається як єдина система.

**Висновок:** спиртовий екстракт воскової моли ефективно використовується для профілактики гіперхолестеринемії та підтримки нормального ліпідного обміну. Він проявляє антиоксидантні, протизапальні, імуномодулюючі властивості, сприяє зміцненню фізіологічного стану організму та підвищенню продуктивності тварин. Застосування екстракту у харчуванні людини та годівлі тварин є перспективним інноваційним підходом у комплексній профілактиці серцево-судинних і метаболічних захворювань, яке відповідає сучасним принципам інтеграції «Єдине здоров'я».

## **АПІТЕРАПІЯ У КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ ONE HEALTH: СУЧАСНІ НАУКОВІ ПІДХОДИ**

**Лісогурська О. В.** – к. с.-г. н., доцент

**Лісогурська Д. В.** – к. с.-г. н., доцент

**Фурман С. В.** – к. вет. н., доцент

*Поліський національний університет, м. Житомир*

**Актуальність проблеми.** У сучасних умовах глобальних екологічних і епідеміологічних викликів особливого значення набуває міждисциплінарний підхід до забезпечення здоров'я людини, тварин і довкілля, що реалізується в рамках концепції One Health. Одним із перспективних напрямів є апітерапія – використання продуктів бджільництва з лікувально-профілактичною метою. Біологічно активні речовини меду, прополісу, маточного молочка, бджолої отрути та обніжжя характеризуються антибактеріальними, протизапальними та імуномодулюючими властивостями, що обумовлює їх потенціал у підтриманні здоров'я на різних рівнях біологічної організації.

**Мета роботи:** обґрунтувати значення апітерапії як складової концепції One Health на основі аналізу сучасних наукових підходів та властивостей продуктів бджільництва.

**Результати дослідження.** Встановлено, що продукти бджільництва характеризуються широким спектром фармакологічної активності, зумовленої наявністю комплексу біологічно активних речовин – ферментів, флавоноїдів, фенольних сполук, органічних кислот, вітамінів та мікроелементів. Зокрема, мед проявляє виражені антиоксидантні та антимікробні властивості завдяки вмісту перекису водню, поліфенолів і ферментів, що забезпечує його ефективність у пригніченні росту патогенних мікроорганізмів і нейтралізації вільних радикалів. Прополіс характеризується потужною антисептичною, протизапальною та регенеративною дією, що обумовлено високою концентрацією біофлавоноїдів і ароматичних кислот, і широко застосовується як природний антимікробний агент. Маточне молочко має імуномодулюючі, трофічні та адаптогенні властивості, сприяє підвищенню неспецифічної резистентності організму та нормалізації обмінних процесів. Бджолина отрута, у свою чергу, містить пептиди (мелітин, апамін), ферменти та біогенні аміни, що забезпечують її протизапальну, анальгезуючу та імунокоригуючу дію, і зумовлюють застосування у терапії запальних, аутоімунних і дегенеративних захворювань.

У контексті концепції One Health апітерапія розглядається як екологічно безпечний та ефективний інструмент профілактики і підтримки здоров'я, що поєднує інтереси медицини, ветеринарії та охорони довкілля. Використання продуктів бджільництва дозволяє зменшити застосування синтетичних лікарських засобів, антибіотиків і хімічних препаратів, що, у свою чергу, сприяє зниженню ризиків формування резистентності мікроорганізмів та зменшенню техно-